

Hoogbegaafdheid & humor

“Ze zeiden het niet, maar ik voelde ze denken ‘jij hebt wel een heel bijzonder gevoel voor humor’...”

Marianne Rietveld

Dit artikel is tot stand gekomen met behulp van de vele reacties na mijn oproep op facebook om de humor van je hoogbegaafde kind/ kinderen met me te delen. Het gaat in dit artikel over verbale humor.

BETEKENIS VAN HUMOR

Ik heb opgezocht wat de betekenis is van humor. Gevonden op <https://nl.wikipedia.org/wiki/Humor>: ‘Humor is het vermogen om iets wat grappig, amusant of geestig is aan te voelen, te waarderen of tot uitdrukking te brengen. Humor kan ook een aanduiding zijn van de expressie van iets komisch of grappigs in woord, daad of geschrift. Er bestaan meerdere vormen van humor. Grappen zijn verhalen of vooropgezette situaties met een bedoelde humoristische of geestige strekking’.

Wikipedia heeft het over ‘Het vermogen om...’

Als ik het woord vermogen vervang door talent, zouden we dit over een kind kunnen zeggen: ‘Dit kind heeft het talent voor het ver-

zinnen van grappige oplossingen of woordgrapjes’.

Als je dat talent bezit, zal je dat inzetten daar waar het kan. Soms, zomaar zonder erbij na te denken, komen de woordgrapjes boven en deel je die met de omgeving. Dat is namelijk wat een talent doet. Het laat zich zonder enige inspanning zien, geeft een blij gevoel en smaakt vaak naar meer. En inmiddels weten we het - ik schrijf er vaker over - *als je een positieve emotie ervaart, verzamel je veerkracht, en dat is nu juist waar we nooit genoeg van kunnen hebben.*

Fijn dat weer even onder de aandacht te brengen, nu in het licht van humor.

Eigenlijk zou de boodschap moeten zijn dat we zoveel mogelijk humor

moeten gebruiken en delen met elkaar zodat er overal zoveel mogelijk veerkracht verzameld wordt. Dat heeft tot gevolg dat we steeds positiever in het leven kunnen staan. En dat heeft weer tot gevolg dat we vaker het half volle glas kunnen hanteren. Dan ervaren we minder problemen zodat we steeds vaker naar oplossingen kunnen kijken. Dat is een mooi lusje naar het belang van het ontvangen en delen van humor.

TALENT VOOR HET VERZINNEN VAN OPLOSSINGEN OF GRAPJES

Toen ik, blij geworden van de voorbeelden die op facebook gedeeld werden, er een paar voorlas aan de aanwezigen om mij heen kon niet iedereen de humor ervan inzien. Bijzonder. Want ik weet dat humor in deze groep een hoog aanwezigheidsgehalte heeft. Wat is dat dan? Omdat ik wel moest lachen, ging ik sommige grapjes uitleggen. Dan is de humor er al snel vanaf natuurlijk. En uiteinde-

lijk is het HE-LE-MAAL niet grappig meer.

De humor van hoogbegaafde kinderen ontstaat in de diepere laag van (creatief) denken, voelen en zijn. Het zou een verklaring kunnen zijn voor dat de zo vanzelfsprekende humor van hoogbegaafde kinderen niet door iedereen begrepen, en dus als hu-

Foto:
Kazuend van Unsplash

mor gezien, wordt. Om de eenvoudige reden dat het niet iedereen gegeven is vanuit die diepere laag te kunnen denken (en leven).

Dat is wat heel veel hoogbegaafde kinderen ervaren als ze een grapje maken. De omgeving snapt hun humor niet, ze worden raar aangekeken en soms zelfs uitgelachen in plaats van dat er mee-gelachen wordt om de grap. Hoe pijnlijk kan dat zijn? Kinderen vragen zich af wat er mis is met ze, waarom lachen ze niet? En waarom lachen ze wel om de grapjes van anderen die, in hun beleving, helemaal niet grappig zijn?

Het zo sterk aanwezige talent van humor gaat in een doosje en het deksel wordt stevig dichtgedaan. Weer een stukje eigenheid dat niet gezien mag worden. Want hiermee wordt je geraakt in je kwetsbare deel, en dat wil je liever niet voelen. Dus, deksel erop, dan komt dat nare, verdrietige, eenzame en niet begrepen gevoel niet meer binnen. Dit talent krijgt geen gelegenheid te groeien. Een stukje eigenheid dat er zo naar verlangt te mogen zijn.

OPVALLEND... OF JUIST NIET?

Wat mij opvalt, is dat ik de humor die ouders met mij deelden op facebook, niet alleen aan talenten kan koppelen, maar ook kan wegzet-

ten onder de eigenschappen die we toekennen aan hoogbegaafde kinderen. En nog specifiek, ik kan ze groeperen onder talenten en onder de vijf karaktereigenschappen van de ZijnsWijzers.

Laat ik jullie als lezers daar eens in meenemen.

TALENT & HUMOR

Het talent van DE WOORDKUNSTENAAR

♥ Campingvriendje Kent gaat ook naar huis: *“Leuk je geKENT te hebben Kent.”*

♥ Een krab gevonden in Bretagne: *“Kijk mam, wat krappig.”*

♥ Zoon toen in groep 2. Er was een vrachtwagen vol melk omgevallen op de snelweg: *“Goh juf, heeft u dat nieuws gezien?” “Ja, Inderdaad J. Dat is wel heel zonde van al die melk hé?”*

J: *“Nu is het geen snelweg maar een MelkWEG.”*

♥ *“Mama, je neus optrekken is je snot recycleren.”*

♥ Campingvriendje Noël gaat weer naar huis: *“VaarNoël.”*

♥ Raadsel van 3-jarige: *“Het heeft 2 bulten*

en het kan vliegen? - een kameeuw.”

♥ Peuter N. kent nog niet alle woorden en komt een spin tegen en zegt: *“Mam, kijk een webmier...”*

Het talent van DE DOORDENKER (met dat ijzersterke geheugen)

♥ Opa begint grijs te worden en dochter van drie (nu 9) kijkt naar zijn haar en zegt vol overtuiging: *“Opa, jij bent al een beetje dood denk ik.”*

♥ Met zoon van 2 ben ik in de supermarkt en zien we een meisje met stokbroden in haar karretje: *“Kijk mama, een Frans meisje.”*

♥ Onderweg naar huis met mijn zoon van 5 jaar kwamen we een dame tegen met een bulldog. De bulldog had allemaal kale plekken, dus mijn zoon vroeg heel gewoon hoe dat kwam. *“Nou,” zei de dame, “de hond heeft last van hormonale kaalheid.” “Oh...,” zei mijn zoon, “dat heeft mijn opa denk ik ook.”*

Het talent van DE CREATIEVE DENKER

♥ We zitten in de auto en spelen een woordslangspel. Mijn dochter van 6 zit voorin. Ze klapt ineens het zonneschermbeneden en vraagt aan haar spiegelbeeld: *“Weet jij iets?”*

♥ We waren de gang aan het opknappen en hadden hulp. Bij de koffie had ik nog 2 gangmakers (de naam van een koeksoort) en een pak andere koeken. Mijn dochter: *“Die 2 koeken zijn voor de klussers.”*

Na een verbaasde blik kwam de vraag waarom ze toch zo stellig was, waarop zij zei: "ze maken de gang toch?"

Het talent van DE POSITIVO

♥ Vriendje (6 jaar) kreeg een broertje maar dat was niet helemaal het idee, hij wilde een zusje. Bij iedere zorgverlener vroeg hij of dat nog kon veranderen in mama haar buik. Maar nee, dat kon niet meer. Op naar het ziekenhuis om kennis te maken met zijn nieuwe broertje loopt hij langs de babykamer zegt hij: "Ooooo, dan kunnen we er daar gewoon een kiezen..."

Het talent van DE ONTRAFELAAR

♥ Hoe kunnen ze een waterpas echt waterpas maken als de aarde niet recht is?

♥ Zoon 3: "Mama, ik heb een lijstje van 5 dingen en jij moet raden welke er niet bij hoort. Oren, ogen, mond, bril en neus." "Ehhh" zeg ik "Ik denk, ...de mond." "Jaaa!! Dat is in een keer goed mama!" "Is dat goed?" "Ja

want je bril zit voor je ogen op je neus en achter je oren."

♥ Als er aan L. (6 jaar) wordt gevraagd hoe oud hij is, zegt hij vol overtuiging dat hij 7 is. "Want ik heb toch ook 9 maanden in de buik gezeten? Toen bestond ik ook al, dus dat telt ook mee!"

Het talent van DE ZINZOEKER

♥ Opa zegt bij hun huis in Italië: "Kijk, onder dit rooster kruipt altijd een slang om het lekker warm te hebben. Zoon 4 jaar: "Ah ja, dan wordt ze geroosterd."

♥ 5 jaar: 'Waarom heet een Audi niet een Nieuwdi?'

HUMOR, HOOGBEGAAFDHEID & ZIJNSWIJZERS

Humor rond de vijf karaktereigenschappen van de ZijnsWijzers:

Gevoelig

Wikipedia laat ons deze zin lezen: 'Humor is het vermogen om iets wat grappig, amusant of geestig is aan te voelen...'

♥ Mijn zoon als kleuter: "Mama, ik zou zo graag een dag een boom willen zijn want ik wil zo graag weten hoe een boom zich voelt."

♥ "Mama, ik hoefde een halve lange vinger niet meer, maar dat vond ik zielig, want dan was hij helemaal alleen! Dus ik heb hem maar in twee stukken gebroken!" (L, 5 jaar)

♥ L (5 jaar): "Het is zo fijn om mens te zijn!" S (7 jaar): "Ja, want als je een koe was, was je waarschijnlijk al dood. Als koe word je namelijk geslacht!"

Perfectionistisch

♥ Zoon (12 jaar) kwam terug van spellenavond in het dorp. Hij plofte op de bank. Ik vroeg: "Was het niet leuk?" Waarop hij zegt: "Ja, heel leuk. Ik wil graag lid van de spellenclub worden want... ik denk dat ik maar gewoon moet accepteren dat ik nerd ben."

Kritisch denken (en soms pijnlijk eerlijk)

♥ "Mama, als ik lang fiets raak ik vanzelf wel weer thuis, want de aarde draait hè?"

“De humor van hoogbegaafde kinderen ontstaat in de diepere laag van (creatief) denken, voelen en zijn.”

♥ Bij een bezoek aan een kerk gaat mijn zoon heel bezorgd naar een biddende mens toe (zat bij beeld van Maria). “Meneer, je weet dat dat maar een beeld is, hè?”

♥ Zoontje (7 jaar) zit gebakje te eten bij een biologische koffietent met mij en opa... Trekt een vies gezicht: “hmm... een gebakje eten zou een feestje moeten zijn, maar dit is meer een begrafenis.”

♥ E: “Wat staat er op die onderzetter?”
Ik: “Electrolux”
E: “Waarom staat er niet: hier kun je een pan op zetten?”

Rechtvaardig

♥ Dochter 2 (5 jaar) is vrij van school omdat de juf ziek is. Dochter 1 (6 jaar) tegen haar eigen juf: “Wil je iets minder gezond eten zodat je ook een keer ziek wordt, ik wil ook heel graag een dag vrij.”

♥ Op het moment dat ik zoon inschreef voor de peuterspeelzaal zat dochter in groep 2, en zij was toen al niet bijzonder dol op

het verschijnsel ‘school’. Op een goede dag kwam ze weer eens met een lang gezicht thuis na een dag onderwijs, en sprak de onsterfelijke woorden: “Nou, als dat zo doorgaat met die school ga ik ook wel weer een poosje op een wachtlijst staan!”

♥ Zoon van 3 krijgt op het KDV beschuit met muisjes omdat er bij een ander kindje een baby is geboren. Mijn zoon vindt dat niet lekker en zegt: “Doe mij maar smeeworst, wij hebben toch geen baby.”

Autonoom

♥ Zoon van 3 jaar op de rondleiding van de basisschool. Directrice zegt tijdens de rondleiding tegen de juf van groep 1: “Deze jongen is van mei.” Zoon kijkt haar aan en zegt: “Nietes, ik ben van mijzelf!”

♥ Zoon van 3 vraagt een paar weken voor kerst: “Waarom staat er een boom in de kamer?” Mijn man zegt: “Sommige mensen vinden

het mooi om voor kerst een boom in huis te zetten en te versieren.” Zoon zegt: “Nou, ik ben een sommige mens, en ik vind het niet mooi!”

HB EN EEN EIGEN GEVOEL VOOR HUMOR

Is het een bijzondere vorm van humor of vinden we het zo bijzonder omdat we ons verbazen over de snelheid van het leggen van verbanden, het geheugen inschakelen, het verbinden van deze gedachten en het heel snel reproduceren van deze componenten in humor.. Eigenschappen die we toekennen aan hoogbegaafdheid... Die zich ook laten zien in het bijzondere gevoel voor humor... Mooi, zo klopt alles weer.

Eleonoor van Gerven zegt het volgende over de humor van hoogbegaafden: “De humor van hoogbegaafden is direct gekoppeld aan talige begaafdheid en creatieve, vaak associatieve manier van denken waarop zij met de wereld omgaan.” (2009) En dat is precies wat we hierboven hebben kunnen lezen.

Hoogbegaafde kinderen genieten vaak van woordgrapjes, zijn enthousiast om woordspelletjes te doen en als foutenspeurder genieten ze ervan tegenstrijdigheden op te speuren of brede verbanden te leggen...

HUMOR VERZACHT

Naast het blij gevoel dat humor oproept, kan humor ook een verzachtende functie hebben.

In mijn werk waarin ik wekelijks hoogbegaafde kinderen, hun ouders en leerkrachten zie en mag begeleiden is humor een belangrijk element om de boodschap die ik te brengen heb lichter te maken en zo te kunnen ontvangen.

Humor verbindt en brengt mensen samen. Soms kan humor de schaamte om een fout zachter maken. Jezelf niet zo serieus nemen op dat moment kan helpend zijn de fout op dat moment te accepteren. Ook dat hoor ik hoogbegaafde kinderen vaak doen.

GENIET - LACH EN MOEDIG AAN...

Wat kan het soms intensief vermoeiend zijn om een hoogbegaafd kind op te voeden.

Maar wat een cadeautje dat jij het geluk hebt om van die hele bijzondere, grappige en soms ontroerende humor zo intens te mogen genieten.

Geniet ervan, lach erom, doe mee, en moedig aan...

Marianne Rietveld
www.dewijswijzer.nl